

پارتيانىڭ كۈرەس جۇرگىزۈ تارىخىدان العا باسۇ كۇش - قۇئىن قابىلداۋ كەرەك

(ياسى 1 - بەتتە)

جالپى قۇرىلىس كولىمى 147 مىڭ شارشى مەتر كەلەتتىن پارتيا تارىخى كورمە سارايى باس شۇجي شي جىنپىڭنىڭ تىكە- لەي شەشم جاساۋىمەن، تىكەلەي بەكتۈمبەن سالنعان، بۇل جولعى پارتيا تارىخى كورمەسى دە باس شۇجي شي جىنپىڭنىڭ تىكەلەي قامقورلىمىمەن وتكىزىلىپ وتىر. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى 100 جىلدىق مەرەپتوپىن قارىسى الاىر ساتتە، پارتىيامىز ماڭگىلىك، كەشەندى سىياقتا يە پارتيا تارىخى كورمە ساراينىا يە بولدى، سونمەن قاتار ايىبنى اسقاق 100 جىلدىق ساپار جان - جاقىي، جالپى بارىس بوينىشا جالپى كورنىس ۇلكىسىندە، ەپوس تۇرىندە العاش رەت كوز الدىعا تارتىلدى.

100 جىلدىق ساپاردىڭ ءۇبىرىى بولەك، ايىبنى اسقاق 100 جىلدىق اۋەلگى ماقسات ۋاقىت وتكەن سايبىن بەكەمدەلە تۇسۇدە.

كورمە زالىندا 2600دەن استام سۇرەت، 3500دەن استام مادەني ەسكەرتكىش ناقتى زاتى پارتىيامىزدىڭ قاجمايى - تالهاي كۇرەس جۇرگىزگەن تارىخىن، قۇربان بەرۇدەن تايىسالعاان تارىخىن، نازارپالىق نىدەنسى جاساۋ تارىخىن، خالىقتى باقتقا كەنەلئۇ تارىخىن، ءوز قۇرىلىسى تارىخىن جاندى سۇرەتتەي وتىرىپ بەينەلەدى.

بۇل اۋەلگى ماقساتتى، بورىشتى مۇرات ەنە وتىرىپ امايلاتا ايگىلەگەن 100 جىل —

چىڭ ۇكىمەتنىڭ «ماڭۋان شارىتىنداعى» وراسان كوپ تولەم قاراجىسىن تولەۋ ءۇشىن تاراتقان قارىز زايومى، دۇنخۇاڭ موگاۋ ۇڭقىرىنىنن ۇرلانغان «الماىز سۇتازىسى»، چىڭ ۇكىمەتنىڭ لاپاۋت ەلدەرەمەن ەرىكىسىز جاساسقان نە- گىزگى تەڭسىز شارتتارى... بۇل كورمە بۇيىمدارىن كورپ، باس شۇجي شي جىنپىڭ ۇزاق كىدىرىپ، تەرەڭ تولعالنىپ كوپ تۇردى.

تايانۇ زاماننان كەيىن جۇڭگو بىرىتىندەپ جارتىلاي وتار، جارتىلاي فەودالدىق قوعامعا اينىلىپ، تاۋ - وزەنى تەلىم بولپ، ەل باسنا كۇن تۇپى، جۇڭخۇا ۇلتى بۇرىن بولعاان ازاپ - بەينەتكە تاپ بولدى.

“مىناۋ — قىسىق ساپ” . باس شۇجي شي جىنپىڭ جاپون شاپقىنشالارىنا قارىسى سوعىس كەزىندەگى بۇلەمدەتى نۇسقاپ تۇرىپ، تەرەڭ اسەرەمىن بىلاي دەدى: “جاپوندار ال- دىمەن مينيومەتپەن، زەڭبەرەكپەن ءبىر مارتە بومبىلاپ لىپ، ونان سوڭ قىسىق ساپ” ، سانباشىلارمبەن‘ اتوي سالادى. ول كەزدە ءبىز ولارمەن نايىزالاتىنبىز، ءولم - ءجىتىم سا- لىستىرمامسى ۇشكە ءبىر، تورتكە ءبىر بولاتىن. قارۇ - جاراتق ناشار بولغان سوڭ، وتە كوپ قۇربان بەردىك” .

ماركسىىزم جاڭا شىققان ايىبىندى كۇندەي ادامزاتتىڭ تارىختىڭ زاڭدىلىمى مەن ءۇزىن ازات ەتۇ تۇرالى نىدە- نىس جولنى نۇرلاندىردى، سونداي - اق قاراڭغى تۇنەك نىشىندە گۇلدەنۇ جولنى نىدەگەن جۇڭگوعا ءبىر شوق شۇعما الا كەلدى.

ماركىتتىڭ، ەنگەلىستىڭ ءمۇسىنى الدىندا باس شۇجي شي جىنپىڭ ايالداپ، اينەك شىكاپتاعى ماركىتىڭ «پرۇسسەل ەستەلىگى» 4 - ەستەلىك داپتەرىنىڭ قولجىزىامى سياقتى مادەني ەسكەرتكىشتەردى نۇسقاپ تۇرىپ: “بۇلار قالپىنا كەل- تىرىلگەن بۇيىم با، جوق ءوز نۇسقامسى ما؟” دەپ سۇرادى.

(ياسى 2 - بەتتە)

“مەن 1964 - جىلى پارتىيعا كىرگەن ساقا پارتيا مۇشەسى- مىن، ءوزىمنىڭ پارتىيعا قوۋۇ سۇيىسپەنىشلىگىم مەن شۇعىلدان- ەان ماماندىمەدى ۇشتاستىرىپ، پارتيانىڭ 100 جىلدىق مەرەپتوپىنا تارتۇ سىلاي العاندىمەدى ەرەكشە ماقاتنىش ەتە- مىن، ەرەكشە ابىروي سانايىمىن” ، دەدى 90 جاسقا كەلگەن چاڭ شانا.

كورمە زالىندا ” اۋەلگى ماقساتتى ۇمىتپاۋ، بورىشتى ەستە بەرىك ساقتاۋ” جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى تارىخى كورمەسى“ ەكسىكۇرسىيالاۋشىلاردىڭ نازارىن اۋداردى. كورمە ءئورت بولىكتەن تۇرادى، 2600دەن استام سۇرەت پەن 3500دەن استام مادەني ەسكەرتكىش ناقتى زاتى ارقد- لى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ قۇلاشنى كەڭ جايعاان ايىبنى اسقاق 100 جىلدىق تارىخىن جان - جاقىي، جالپى بارىس بوينىشا، جالپى كورنىس ۇلكىسىندە، ەپوس تۇ- رىندە ايگىلەيدى.

جالپى كورمە ەكى ”تارىخى قاۋلىنى“ جانە پارتيا ورتا- لىق كومپەتنىڭ قانىستى رۇخىن نەگىز ەتىپ، دىيالەكتىپالىق ماتەرىيالىزم جانە تارىخى ماتەرىيالىزم تۇرعىسنا، كوزقاراسد- نا، ادىستە تاباندى بولپ، يدەيانى ازات ەتۇگە، شىندىقتى ءسى جۇزىنىن نىدەۋگە، داۋىرەمەن بىرگە العا لىگەرلەنۇگە تاباندى بولپ، قۇزىرلى، وببەكتىپۇ، علمي، تۇعالى ەتىپ ۇسنىۋدى ورىندادى. جالپى جوسپار جاساۋ، ورنالاستىرىپ ءنىزۇ، مادەنىيەت ەسكەرتكىش ناقتى زاتارىن جىيناۋ بارد-

قولجىزىانىڭ تايانۇ جىلداردا قانىستى تاراۋلاردىڭ كوپ جاققان جىنعاان ءوز نۇسقامسى ەكەننى بىلىگەن باس شۇجي شي جىنپىڭ تەبىرەنىپ: ”وندا وتە قۇندى ەكەن” . دەدى. جۇڭگو خالىقن باقتقا كەنەلئۇ، جۇڭخۇا ۇلتىن كوركەيتۇ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى قۇربلا سالىسمەن سانالى تۇردە وسى تارىخى كەلەلى مىندەتتى ءوز موينىنا الدى.

نانخۇ كولىندەگى قىزىل قايتىڭ قالپىنا كەلتىرىلگەن كورنىسىنى الدىندا بىساس شۇجي شي جىنپىڭ جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ مەملەكەتتىك 1 - قۇربلتايى كەزىند- دەگى بۇكىل ەلدەگى 58 پارتيا مۇشەسىنىڭ ەسىمدىگى، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ العاشقى تۇعرنامامى سياقتى ماڭىزدى ۇجاتتارعا كەچبەي نەڭجەپىلى كوز جۇگر- تىپ، جۇڭگو كوممۇنىستەرىنىڭ پارتيا قۇربىلعان كەزدەگى اۋەلگى ماقساتىن دەن قويا سەزىندى.

بۇل قاجىرلىلىقمەن شارۋاشلىق قۇرعان 100 جىل — جاڭا جۇڭگو قۇربىلعان سوڭ، پارتيا خالىققا باششلىق ەتىپ سوتىسيالىستىك تونگەرىس جانە قۇرىلىس جۇرگىزىپ، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ تارىخىنداعى ەڭ كەڭ، ەڭ تەرەڭ قوعامدىق وزگەرىستى جۇزەگە اسردى. ەلىمىزدىڭ العاشقى ”خۇڭچي“ ماركالى جوعارى دارەجە- لى جەڭىل اۋتونوكولىگى، العاشقى ”دۇڭڭىڭ“ ماركالى جەڭىل اۋتونوكولىگى، خۇڭچي توعانىن قازۇ، ساپحانباننى قۇرۇ... ءبىر - بىرلەگەن كورمە بۇيىمدارى، ءبىر - بىرلەگەن تارىخى شىندىق ادامداردى بەينە سول كەزدەگى اسقاق سەزىم، الاۋالعاان جىل- دارعا جەنەلگەنئەدەي ەدى.

پارتيا 11 - كەزەكتى ورتالىق كومپەتنىڭ ءۇشىنشى جالپى ماجلىسىنىن كەيىن رەفورما جاساۋ، ەسك اشۇ مەملە- كەت پەن ۇلت دامۇنىنىڭ ايىبىندى داستانن جازدى. تورت قورپا تاۋ قاعازى، اينەك گازدى سۇسنى قۇمرا- سى، قاڭلىتىر پىراندىك قالبىرى، قىش كۇبى، تىگىن ماشىنا- سى... باس شۇجي شي جىنپىڭ وتكەن عاسىردىڭ 70 -، 80 - جىلدارىنداعى ”كونە بۇيىمداردى“ نۇسقاپ، كۇلىمىسرىي ءتىل قاتتى: ”مىنا نارىسەلەردى قازىر مادەني ەسكەرتكىش دەۋگە بولاتىن شىعار؟“

96 - جىلعى تاسقىنعا قارىسى اتتانۇ كورمە تاقاناسنىڭ ال- دىندا باس شۇجي شي جىنپىڭ تەبىرەنىپ بىلاي دەدى: ”ەڭ ۇمتىلەپىننى تاسقىنعا قارىسى اتتانۇ“. عاسىر توعىسىندا ”تاسقىند- ھا قارىسى اتتانۇ، شياڭگاڭ مەن اۋمنىنىڭ وتان قۇشاعىنا ورا- ۋى، دۇنيە جۇزىلىك ساۋدا ۇيىمىنا كىرۇ... وسىلارىڭ ءبارى ءىرى سىستەر“.

بۇل شۇعما شاشقان، بولاشاققا جول اشقان 100 جىل —

جۇرۇڭ ءئومەرلى مارىس ماشىناسىنىڭ مودەلى، شاندىۇڭ سوعىس كەمەسى اۋياماتاكاسى شاپقاس شوعورىنىڭ مودەلى، جوعارى جىلدامدىقتى تەمىر جولدا قۇشىڭ ءئومەرلىنى ەلىكتەپ ايدانۇ بولەلمسى... جۇڭگو جاساعان، جۇڭگو شىعارعان، جۇڭگو سالعان جىكپەتتەردىڭ ورتاق كۇشىندە جۇڭگونىڭ بەت - بەينەسىنىڭ ۇزدىكىسىز وزگەرگەندىگىن كورپ، باس شۇجي شي جىنپىڭ ەلسىن - ەلى باسنى يەپ قويدى.

ورتالىقتىڭ 8 ءتۇرلى بەلگىلەمەسى كورمە تاقاناسنىڭ ال- دىندا باس شۇجي شي جىنپىڭ ايالداپ، بىلاي دەدى: ”قازىر وسىنىڭ نىشىندەگى 8، ءماجلىسى قىمىلدارىن قىشاماۋ،

قۇئىن قابىلداۋ كەرەك - قۇئىن قابىلداۋ كەرەك

قورعاۋ قىزمەتىن جاقسارتۇ، اقپاراتتىق جابارلاۋدى جاقسارتۇ، ۇنەمشىل دە ۇقپىتى بولۇدى بۇلجىتپاي اتقارۇ، بارلىعى جاقسى سىتەلىپ جاتىر، تاغى دا قايتا - قايتا دارپىتەۋ، قايتا - قايتا يگەرۇ كەرەك...“

”8 ءتۇرلى بەلگىلەمەنى باستان - اياق ساباتاقاستىرۇ كەرەك“ ، دەدى ول بەگەم تۇردە.

كورمەنىڭ سوغعى بولىمىندە ارنايى ءبىر ”ۋاقىت - كە- ڭىستىك تۇنەلى“ جوبىلانعاان. ۇلكەن ەكرانداعى كەسىكىندە 1921، 1949، 1978، 2012، 2020 - جىل سىنىدى 5 ماڭىزدى ۋاقىت ءتۇپىنى تاڭدالىپ، جارىقتىڭ وزگەرۋىندە پارتىيامىزدىڭ 100 جىلدىق قۇلاشنى كەڭ جايعاان ايدىنى اسقاق تارىخى بارد- سى ايگىلەنىپ تۇر.

3400 مەترگە سوزىلعان كورمە جولى، ءبىر جارىم ساعات ۋاقىت.

ەكسىكۇرسىالاۋ بارىسىندا باس شۇجي شي جىنپىڭ وتكەن كۇرەس جولنىا قايرىلا قاراپ، الداعى ەكىپندەي لىگەرلەنۇ جولنىا كوز جىبەرىپ، بىلاي دەپ باسا دارپىتەدى: ءسوز جوق، پارتيانىڭ تارىخىن ويداعىداي ۇيرەنىپ، ويداعىداي قورىتىنىدىلاپ، پارتيانىڭ قىمباتتى تاجىرىيەلەرىن ويداعە- داي جالعاستىرىپ، ويداعىداي ساۋلەلەندىرىپ، كۇرەس با- رىسىن ەستە بەرىك ساقتاپ، تارىخى بورىشتى ارقالاپ، پارتيانىڭ كۇرەس تارىخىنان العا لىگەرلەنۇگە كۇش - قۋات قابىلداۋ كەرەك.

”بۇل كورمەنى كورۇگە دە كۇش سالتۇ كىرەك. ارالاپ وتە شىعۇ ءۇشىن دە ءبىر ساعاتتان استام ۋاقىت كە- تەدى. مۇقيات كورسەڭىز، بۇرىنغىنى ەسكە لىپ جاڭغىنى بىلۇگە بولادى، تولعاندىرۇ، تارىبەلەۋ ءمانى بار. ءبىز پارتيا تارىخىن ۇيرەنۇدە وسى ارعاا كەلىپ ۇيرەنسىك بولادى، وتە جاقسى“ ، دەدى باس شۇجي شي جىنپىڭ. پارتيا تارىخى كورمە ساراينىڭ 6 قابات قىزىل زالى، شامەار جارقىراپ، ايىبىندى دا جىم - جىرت بولپ تۇر.

ەكسىكۇرسيا ايقانعااننان كەيىن باس شۇجي شي جىنپىڭ وسىندا كەلىپ پارتيا تۇى الدىندا ۇڭ قولنى كوتەرىپ، ورتا- لىقتاعى باسشى جولدىاستاز مەن پارتىيالى باسشى كادرلاردى باستاپ پارتىيعا كىرۇ سەرتىن قايتا پىسقتادى.

”مەن ءوز ەركىمەن جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسنا كىرەمىن، پارتيانىڭ تۇعىرىناماسىن جاقىاپمىن، پارتيانىڭ ۇستاۋىنا بويسۇنارمىن... كوممۇنىزم ءۇشىن اقتىق دەمىمە دەيىن كۇرەسەمىن، پارتيا مەن خالىققا بارىمدى قۇربان ەتۇگە قاي - قاشان دا داينىمىن، پارتىيعا ەشقاشان دا وپاسىزدىق سىتەيمەيىن“ . اسقاق تا ايىبىندى سەرت بەرۇ ۇندەرى ۇلكەن زالدى ۇزاق ۋاقىت جاقىغىرتتى.

بۇل اۋەلگى ماقساتنىڭ، بورىشتىڭ تاغى ءبىر رەت اشىق جارىبالانۇى، بۇل ۇزدىكىسىز كۇرەس جاساۋعا تاغى دا اتتانۇ. پارتيانىڭ كۇرەس جۇرگىزۇ تارىخىنان العا باسۇ كۇش - قۇئىن قابىلداپ، باستان - اياق ءدانۇبر اعىمىنىڭ الدىڭعى لە- كىندە تۇرغان، قامال اۋدىڭ، قىيىندىقتاردى جەڭۋدىڭ ەڭ ال- دىڭغى شەبىندە تۇرغان، قالىڭ خالىقتىڭ اراسىندا تۇرغان جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى، ءسوز جوق، جۇڭگو خالىقن باستاپ تىڭ دا انئوقولم زور كەرەمەتتەر اشا الادى!

(شىنخۇا اگەنتىتىگىنىڭ 6 - ايدىڭ 19 - كۇنى بەيجىڭئەن بەرگەن خابارى)

سىندا باستان - اياق پارتيا تارىخى سالاىسىنداعى ماماندار- دى قاتناسۇعا ۇسىنىس ەتىپ، قايتا - قايتا قاتىستى تاراۋ- لار مەن ورىنداردىڭ پىكىرىن لىپ، ارقايسى جاققناردىڭ تولىق تۇراقتاندىرۇننا يە بولدى. بۇل جۇڭگو كوممۇنىستەرىنىڭ رۇحانى مەكىنى، سونداي - اق قالىڭ كادر - بۇقارانىڭ مۇرات - سەنىم تارىبەسى مەن تۇگەك- رىستىك رۇخ تارىبەسىن ورىستەتەتىن ماڭىزدى ورىندارىنىڭ ءبىرى بولپ تابىلادى.

150 مىڭ شارشى مەترگە جۇنق نەگىزگى قۇربلىستىڭ جەر اۋدانىنىڭ ۇشىنن ەككە جۇعى كورمە كەڭىستىگى، نە- گىزگى تاقىرىپتىق كورمەدەن تىس، تاغى ارناۋلى تاقىرىپتاعى كورمە دە ورنالاستىرىلعان. كورمە ساراينىڭ نىشى بولىگىندە ارنايى اشىلعان نەگىز- گى تاقىرىپتىق پوچتا مەكەمەسى ەكسىكۇرسىيالاۋعا، ۇيرەنۇگە كەلگەن كورەرمەندەرگە پوچتا قىزمەتىن كورسەتىپ، تىلىم- دەي جەرگە تارىخ كارتىناسىن جايادى.

اينۇعا تاتىرلىق ءبىر جاي، كورمە ساراينىڭ نەگىزگى تاقىرىپتىق پوچتا مەكەمەسى ەرەكشە پوچتا ءئومىرى ”100100“ دى سىكە قوسادى. ول جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى تارىخى كورمە ساراينىڭ پارتيا قۇربىلعاندىغىنىڭ 100 جىلدىعى قاراساڭىندا سالىنعاندىمەن ەستەلىككە لىپ قانا قويماي، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ ”قوس ءجۇز جىلدىق“ كۇرەس نىساناسىنا قاراي ەرلىكپەن العا تارتقان.

دىمەن استارلاي كورسەتەدى.

اۋتونومىيالى رايوندىق پارتكومنىڭ پارتيا تارىخىن ۇيرەنۇ تارىبەسىنە

ارالاپ جەنەكشىلىك ەتۇ قىزمەتى بوپىنىشا بەينە ەكراندا ورنالاستىرۇ ءماجىلمىسى اشىلدى

شىنجاى يىگىرىپ، ناقتى سىتەپ، شىنجاى قۇزاپ، ناقتى جەنەكشىلىك ەتىپ،

ارالاپ جەنەكشىلىك ەتۇ قىزمەتىنىڭ ساپاسىن، دەڭگىلىن ۇزدىكىسىز جوعارلاتانۇ كەرەك

انار بۇلت / شىنجياڭ گىازەتنىڭ ءتىلىسىسى

چاڭ يىناقڭ 6 - ايدىڭ 19 - كۇنى ۇرمىجەندىن جا- بارلايدى. 6 - ايدىڭ 19 - كۇنى اۋتونومىيالى رايون- دىق پارتكوم پارتيا تارىخىن ۇيرەنۇ تارىبەسىنە ارالاپ جەنەكشىلىك ەتۇ قىزمەتى بوپىنشا بەينە ەك- راندا ورنالاستىرۇ ءماجلىسىن اشىپ، باس شۇجي شي جىنپىڭنىڭ پارتيا تارىخىن ۇيرەنۇ تارىبەيسى جولىندەگى ماڭىزدى ءسوزىنىڭ رۇخىن دەن قويا ۇيرەنىپ، يىگەرىپ، پارتيا ورتالىق كومپەتنىنىڭ شەشىمىدەرىن، ورنالاستىرۇلارىن شىكەرەلىي دا- يەكتىلەندىرىپ، تىياناقتاندىرىپ، كەلەر ساتىداعى قىزمەتتەردى ورنالاستىرىپ، ارالاپ جەنەكشىلىك ەتۇ قىزمەتىنىڭ جوعارى ولشەمىمەن، جوعارى سا- پامەن لىگەرلەنۇنە شىناي كەپىلدىك ەتىپ، بۇكىل رايوننىڭ پارتيا تارىخىن ۇيرەنۇ تارىبەسىنىڭ تەرەڭ- دەۋىن، ناقتىلانۇىن لىگەرەلتى. اۋتونومىيالى رايون- دىق پارتكومنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، ۇگىت ءبولىمە- نىڭ باشىغى، اۋتونومىيالى رايوندىق پارتكوم پارتيا تارىخىن ۇيرەنۇ تارىبەيسى باششلىق گرۇپپاسى كەڭ- سەسىنىڭ مەڭگەرۇشىسى تىيان ۇن ماجلىسكە قاتد- ناستى ارى ءسوز سويلەدى.

ءماجلىس مىنالاردى باسا دارپىتەدى: پارتيا تارىخىن ۇيرەنۇ تارىبەسىن ورىستەتۇدىڭ كەلەلى ءما- نىن تەرەڭ ۇعىنىپ، نىسانا - مىندەتتەردى جانە ارالاپ جەنەكشىلىك ەتۇ قىزمەتىن ورىستەتۇدىڭ وزەكتى تالابىن ءدال يىگەرىپ، ارالاپ جەنەكشىلىك ەتۇ قىزمەتىن ويداعىداي سىتەتۇ جاۋاپكەر شىلىك سە- زىمىن، بورىشتىلىق سەزىمىن شىن مانىندە كۇشەيتۇ كەرەك. نازاردى ءتۇپىندى مىندەتتەرگە شوغرلاندىد- رىپ، ارالاپ جەنەكشىلىك ەتۇ قىزمەنىنىڭ كۇش سالتۇ ءتۇپىنىن مىقتاپ يىگەرىپ، وتكەلدى يىگەرۇگە قاتاڭ جەنەكشىلىك ەتۇ قاجىت. زەپىىن - زەردەنى،

(ياسى 1 - بەتتە)

باتىس قۇبىر شىنجياڭ مۇناي - گاز جەتكىزۇ بولىمىش سەرىكتەستىگىنىڭ ءپىشانىداعى جۇمىس وڭ- رىندە شوكرات زاكىر مەڭگەرۇ بولەلمەسىنە كەلىپ، ۇلكەن ەكران ارقىلى جابدىقتاردىڭ جۇمىس اينالىمى جاعدايىن تەكسەردى ارى جەنەكشى باشىمىمەن، ءبى- رىنشى شىپەنگى قىزمەتكەرلەرمەن شىكەرەلىي اڭگە- مەلەستى. شوكرات زاكىر بىلاي دەپ اتاپ كور- سەتتى: ءپىشان جۇمىس ءوڭرى مۇناي - گازدى سىرتقا جەتكىزەتىن امبەباپ توراپ بولۇ رەتىسندە، ورنى ماڭىزدى، ءوندىرىس حاۋپىسىزدىگى سىندى وسى ارقاۋدى ار ۇاق مىقتاپ شىراتىپ، ءوندىد- رىس حاۋپىسىزدىگىنىڭ ”قىزىل سىزىغىن“ بەكەم- دەۋ كەرەك. ورتالىق كاسىپورىندارىنىڭ ۇلكى كورسەتۇ، جەنەكشەنۇ رولىن ساۋلەلەندىرىپ، تەخنىكا- لىق ساققانۇعا، زاتتىق كۇشپەن ساققانۇعا، ادام كۇش- مەن ساققانۇعا كۇش سالىپ، حاۋپىسىزدىك قاتەرىن ساراپتاۋدى، ءوزىن تەكسەرۇدى ويداعىداي ورىستە- تىپ، ماسەلەلەردى، كومەسكى حاۋپىتەردى باستاپقى كەزىندە جوپۇ كەرەك.

”ەلەۋلى كومەسكى قاتەرلەردى بولدىرماۋ جا- ۋاپكەر شىلىگىن ارقالاعان، وعان كەپىلدىك بەرگەن باشى كىم؟“، ”قازىر قاتشا كومەسكى حاۋپىتى تەك- سەردىڭىزدەر جانە رەتتەپ تۇزەتتىڭىزدەر؟“ جۇڭگو مۇناي تۇرپان - قۇمىل مۇناي الاپى سەرىكتەستىگى ساتۇ سىستىرى ءبولىمى جەڭىل كومىر سۇتەگىن سىرتقا تاسۇ جۇمىس ورىنىدا شوكرات زاكىر ماي كۇبىسى ءوڭىرىنىڭ جۇمىس جاعدايىن تەكسەردى، كۇندەلىك- تى شارلاۋ - تەكسەرۇ، ىنفورماتسىيالاندىرا باسقارۇ، توتەنشە جاعدايعا توتەپ بەرۇ، كۇزەتۇ جانە قاتىستى دايسىندىق جوبيا سىندى جاعدايلاردى ۇعىستى. ول تاغى شىنجياڭ مەپجۇپتى مۇناي جىپىا ونىمدەرى شەكى سەرىكتەستىگىنە، تۇرپان ەكونومىيالىق اشۇ رايونىنىڭ اۋجەي ماڭى كاسىپ سالاىسى باقشاسىنا، جياۋخى. كارچىبۇيان كورنىس وڭىرىنە، شىنجياڭ خۇادىان تۇرپان 2x350000 كىلوۋاتتىق سۇىق - جىلۇ ملەكتىرىمەن بىرلەسىپ قامداۋ ئىجىنەلەريا نىسانى جۇمىس باسنىا بارىپ، ءتۇپىندى قاتەر قاينارىنان ساققانۇ - تىزگىنەۋ، مادەنىيەت - ساپحاحات ورىندارد- دىاعى ىندەتتەن ساققانۇ - تىزگىنەۋ جانە الەۋمەتتىك بەيجىڭئەن بەرگەن خابارى)

حاۋپىسىزدىك سىياقتىلارعا قارانا قۇزاۋ - جەنەكشىلىك ەتۇ، تەكسەرۇ جۇرگىزدى. شوكرات زاكىر بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: كەزەكشى باشى مەن ءبىرىند- شى شەپتەگى قىزمەتكەرلەردىڭ حاۋپىسىزدىك تانىد- مىن، حاۋپىسىزدىك شەبەرلىگى تارىبەسىنە باۋلۇدى شىناي كۇشەيتىپ، كۇشى جاۋاپكەر شىلىك سەزىمىمەن ءوندىرىس حاۋپىسىزدىگىنىڭ ءنۇرلى شارالارىن قاتاڭ تىياناقتاندىرۇ كەرەك.

تەكسەرۇ - زەرتتەۋ بارىسىندا شوكرات زاكىر تۇرپان قالانىنىڭ قاتىستى قىزمەت جاعدايىنان جاسا- عان مالىمەتتەرىن تىڭدادى ارى اڭگىمە ءماجلىسىن اشتى. ول بىلاي دەپ باسا دارپىتەدى: جەر - جەر، تاراۋلار، ارقايسى ورىندار ءوندىرىس حاۋپىسىزدد- گىنىڭ ساپاسى جاۋاپكەر شىلىگى مەن ساپاسى مىندە- تىن شىناي ارقىلاپ، خالىقتى بارىنەن جوعارى قويۇعا، ءومەردى بارىنەن جوعارى قويۇعا تاباندى بولپ، خالىق بۇقاراسىنىڭ ءومىرى مەن مال - مۇل- كىنىڭ حاۋپىسىزدىگىن قاتناماسىز ەتىپ، ءسى جۇزىند- دىك ارەكەت ارقىلى ”ەكىنى قورعاۋدى“ شىنايى ورىنداۋ كەرەك. جەر - جەردەگى پارتكوم مەن ۇك- مەت، ارقايسى تاراۋلار، ارقايسى كاسىپورىندار قا- راستى جاۋاپكەر شىلىكتەرىن، باقىلازۇ - باسقارۇ جاۋاپ- كەرەشلىگىن، تۇعالىق جاۋاپكەر شىلىگىن قاتاڭ تىياناق- تاندىرىپ، ءوندىرىس حاۋپىسىزدىگى جاۋاپكەر شىلد- گىن ارقايسى بۇنىداردا، تۇتاس تىزبەكتە شىنايى قاتنايتۇ كەرەك. ءوندىرىس حاۋپىسىزدىگىندەگى ءتۇرلى كومەسكى قاتەرلەردى قاتاڭ باسقارپ، مەڭ- گەرىپ، علمي، جۇپىلى قاتەر دەن ساققانۇ ءتۇزىمىن ورناتىپ، حاۋىپ - قاتەردى، كومەسكى اپاتتاردى ەرتە بايقاۋعا، ەرتە تىزگىنەنۇگە، ەرتە جوپۇعا شىنا. يى كەپىلدىك ەتۇ كەرەك. الەۋمەتتىك حاۋپىسىزدىك- تى قاتاڭ ۇستاپ، قوعام ورنىقتىلعن باتىل قورعاپ، اسىرەسە، ساپحاحاتنىڭ قاۋىرت كەزىندە ارقايسى كو- رىنىس وڭىرلەرىنىڭ، تىيجارات ورىندارىنىڭ ءوندىد- رىس حاۋپىسىزدىگى قىزمەتىن مىقتى يىگەرۇ كەرەك. ءوندىرىس حاۋپىسىزدىگىن قۇزاۋ - جەنەكشىلىك ەتۇدى قاتنايتىپ، حاۋپىسىزدىكتى تەكسەرۇ مەن زاڭدى قاتاڭ اتقارۇدى ۇشتاستىرىپ، قاتلارسى قال- دىرماۋعا، قاعسى قالدىرماۋعا، كوز بوياۋشلىق دىس- تەمەنۇگە شىناي كەپىلدىك ەتۇ كەرەك.